Ч. 268 Середа 29 падолиста (12 грудня) 1900. Рік X.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Новий болгарский кабінет.— Німецкий канцлер про подорож Кріґера. — Вісти з Крети. — Посередництво в справі Бурів).

З Софії доносять, що болгарска кабінетна кріза покінчена, і новий кабінет вже утворений. Президентом міністрів а також міністром скарбу в тім кабінеті став Іванчов, міністром справ внутрішних Петров, справ заграничних і просьвіти Тончев, міністром торговлї і рільництва Тіторов, а публичних робіт Пеев. Після донесень часописий, нинї буде закрите собрание.

В німецкім парляментї відбула ся вчера цікава розправа над подорожию Кріґера по Европі. На дотичні питаня і інтерпеляциї дав канцлер ґр. Більов таку відповідь: Насамперед висказав свою радість з тої причини, що дісталась ему нагода виявити свою гадку о подорожи Кріґера, як також о становищи Німеччини супротив полуднево африканьскої війни. Канцлер дав насамперед погляд на історию, як та війна вибухла, і пригадав, що свого часу старались держави не допустити до неї, але їх внесеня в тій справі стали без успіху. Що до того, що цїсар не приймив Кріґера, то тут іде головно о справу, чи подорож Кріґера по Німеччині і его принятє цїсарем придалось би на що ему, або Німеччинї. На то питане мусить бесїдник відповісти рішучим: „нї“. Відтак питає канцлер, що Кріґерови помогли паріскі демонстрациї і принятє в елїзейскій палатї, вказує на розмову Кріґера з міністром Делькассе. Підносить, що Делькассе відповів як можна було найрозумнійше. При цїлій гуманности і співчутю для сумної долї, при цїлім личнім признаню для хоробрости і відваги Бурів мушу я Кріґерови сказати лиш то, що ему вже сказали в Парижи, а що ще на весну говорено бурскому посольству в Парижи, Вашінґтонї і Петербургї, именно що бажаємо спинення проливу крови в полудневій Африцї, але о иншім посередництві, не мировім, доси ще ніхто не згадував. Колиб Кріґер був поїхав до Берлина, були би демонстрациї в его користь або не мали нїякого успіху, або були би пошкодили становищу Німеччини в сьвітовій політицї. Обовязком правительства єсть боронити того становища перед всім в наших часах, коли війну легко викликати, де рішає публична гадка, а не так як давнїйше кабінети. Що-до становища Німеччини до Анґлії то оно дуже прихильне і обі сторони хотїли би жити в згоді. В інтересї Німеччини лежить, аби з сусїдами мирити ся, придбати собі без причини неприятеля було би нерозумною річию, за яку канцлер не може приймити відвічальности. Німеччина числить на то, що закінчене полудново-африканьскої війни не вменшить прав і інтересів німецких. — Як бачимо з тої відповіди, Німеччина отверто признає ся, що вже від давна згодила ся на розбишацку полїтику Анґлії в Африцї та що Бури не мають чого по нїй надїяти ся.

Frankfurter Ztg. доносить з Константинополя, що Туреччина дуже занепокоєна вістями, які одержала від двох заграничних послів в справі подорожи кн. Юрия по европейских дворах. Европейскі держави не дали вправдї князеви ніяких урядових обітниць, але з їх поведеня можна здогадувати ся, що они приймилиб мовчки до відомости прилучене Крети до Грециї. Кн. Юрий мав в часї своєї подорожи заявити, що не хоче відновляти свого мандату на Кретї.

Одна брукельска ґазета впевнює о правдивости поголоски, що Франция наміряє викликати за посередництвом швайцарскої союзної Ради посередництво в справі Трансвалю именно при помочи мирового суду. В тій цїли Делькассе покликав француского посла з Берна до Парижа.

Новинки.

Львів дня 11-го грудня 1900.

— **Проф. др. Ол. Колесса**, яко репрезентант Наукового Товариства ім. Шевченка, взяв участь в 25-лїтнім ювилею черновецкого університету. Промову, яку др. Колесса виголосив підчас ювилейного торжества, подаємо в перекладї з німецкого після урядової Czernowitzer-Zeitung. Він говорив: Маґніфіценциє! Руске Наукове Товариство

---

14)

ГАНЯ.

(З польского — Генрика Сенкевича.)

(Дальше).

Пані д'Іве попросила опісля Селима, аби що заграв. Встав, сїв при фортепянї, і почав грати мазурки Шопена, а я лишив ся хвилю сам на сам з Ганею на канапцї. Я замітив, що она дивить ся на Селима як в дугу, і що на крилах музики летить в країну мрій, отже постановив єї звести на землю.

— Правда Ганю — відозвавсь я — кілько то талантів має той Селим?.... грає і сьпіває.

— О правда — відповіла.

— А до того, яке то хороше лице, поглянь-но в тій хвили на него.

Ганя пішла за напрямом моїх очий. Селим сидів в сумерку, лише его голова була осьвітлена послїдними відблесками вечірної зорі, а в тім півсьвітлї, з піднятими очима, виглядав як одушевлений, бо таки в тій хвили був ним.

— Правда, який хороший, Ганю? — повторив я.

— Ви его дуже любите?

— Єму на тім нічого не зависить, але женщини люблять его. Ах! як его любила та інститутка Юзя!

На гладкім чолї Ганї появив ся неспокій.

— А він? — спитала.

— Ей, він нинї любить ту, завтра иншу! Він нїколи довго одної не може любити. Така вже вдача. Як тобі коли скаже, що любить тебе, не вір ему (тут я став говорити з притиском): ему буде розходити ся о твої поцїлуї, не о твоє серце. Розумієш?

— Пане Генрику!

— Правда, що я кажу! Атже тебе то нїчого не обходить. А впрочім ти така скромна, чи далаб ти чужому поцїлувати ся, Ганю! Перепрашаю тебе, бо менї здаєть ся, що я тебе обидив навіть здогадом. Ти нїколи на то не позволилаб. Правда, Ганю, нїколи?

Ганя зірвала ся і хотїла відійти, але я вхопив єї за руку і насильно задержав. Силував ся бути немов спокійним, а лютість давила мене як клїщами за горло. Я чув, що трачу власть над собою.

— Відповідж! — сказав я з придавленим гнївом: — инакше тебе не пущу!

— Пане Генрику! Чого ви хочете? Що говорите.

— Я говорю... я говорю.... — вишептав я з затисненими зубами — говорю, що встиду не маєш в очах! Га!

Ганя сїла безсильно назад на канапцї, я поглянув на неї: була блїда як полотно. Але милосердія над бідною я в тій хвили не мав. Вхопив єї за руку, і стискаючи дрібні пальчики, говорив дальше:

— Слухай! я був при твоїх ногах, любив тебе більше, як цїлий сьвіт....

— Пане Генрику!....

— Тихо будь: я бачив і чув всьо! Ти безвстидна! Ти і він!

— Боже! мій Боже!

— Ти безвстидна! Я не сьмів би поцїлувати краю твоєї одежи, а він цїлував тебе в уста. Ти сама горнула ся до поцїлуїв! Ганю, я горджу тобою! Ненавиджу тбее!

Голос завмер менї в грудях. Я почав лиш віддихати скоро і ловити воздух, котрого менї в грудях не ставало.

— Ти вгадала — говорив я по хвили — що я вас розлучу! Хоч бим мав житє втратити, розлучу вас: хочби мав убити тебе, его і себе. Не правда, що я тобі говорив перед хвилею. Він любить тебе, він не покинув би тебе, але я вас розлучу.

— О чім так живо розмавляєте? — спитала нагле пані д'Іве, що сиділа в другім кінци салї.

Була хвиля, що я хотів зірвати ся і виказати всьо голосно, але схаменув ся і відповів немов спокійним, хоч трохи перериваним голосом:

— Перечимо ся, котра альтана в нашім огороді красша: хмелева, чи рожева.

Селим перестав нагле грати, і поглянув на нас уважно, а відтак відповів дуже спокійно:

— Я віддав би всї инші за хмелеву.

— Не злий маєш смак — відповів я. — Ганя гадає противно.

— Чи справдї, панно Ганю? — спитав.

— Так — сказала тихо.

Я знов чув, що довше не видержу в тій розмові. Якісь червоні колеса почали менї миготїти перед очима. Я зірвав ся, і вибігши через кілька комнат до їдальнї, пірвав за сто-

імени Шевченка у Львові вложило на мене сей вельми почестний обовязок — зложити Вашій „Alma Mater Francisco-Josephina", до якої слухачів а опісля доцентів і я мав честь причисляти ся, сердечний привіт з нагоди еї 25-літного ювилея. Нам Русинам сей університет дорогий, особенно тим, що він помагає духовим змаганям також і нашої нациї, бо і тут управляє ся та плекає ся руска фільольоґія і руска істория та тут руска молодїж має нагоду черпати із жерела висшого знаня. Нехай же надїйна ювилатка, що виховала доси величний ряд визначних мужів, з яких многі прислужили ся чимало і нашій нациї, нехай она стоїть і на будуче на своїм високім становищи і нехай під стягом знаня і поступу плекає сї високі ідеали, що самі одні тілько можуть злучити всї різнородні нациї в одну велику, солідарну та сьвідому цїли — сїм'ю". Сесю промову дра Колесси принято грімкими оплесками.

— **Редакция „Дзвінка"** подає до відомости, що як в сїм так і в слїдуючім роцї буде виходити „Дзвінок" в тім самім обемі та при таких самих умовинах передплати, хотяй число передплатників тепер таке мале, що кошти друку о много більші, нїж дохід за ту часопись. Просимо проте усїх наших щирих приятелїв. а тим самим і щирих приятелїв руских дїтий та молодїжи, щоби зволили тую так важну для кождої руської родини часопись розповсюднювати в кругах своїх знакомих, аби з новим роком число передплатників могло збільшити ся, а се буде найкрасшим доказом, що ми дїйстно дбаємо о патріотичне і морально виховане нашої молодежи.

— **Огні**. З Замостя, перемишляньского повіта, доносять, що дня 30 падолиста вибух там пожар і знищив 10 господарских загород з цїлими припасами збіжа. Завдяки ратунковій жандармерії і бурмістра місточка Глинян удало ся огонь спинити і уратувати від полуміни 200 селяньских загород.

— **Самоубийство вояка.** Далеко від рідної сторони і самотний стояв передвечера серед нічної тишини молодий, 22-лїтний вояк Жолобайло з 24 (коломийского) полку піхоти, з 5 компанії, на варті коло войскового магазину при ул. сьв. Войтїха. Ніч була ясна, але всюди було глухо і тихо, бо магазин, давнїйше костел сьв. Войтїха. скасований цїсарем Йосифом II., стоїть на горбі висуненім поза місто. Бідному воякови на варті мусїло бути дуже важко на серци, бо здоймив карабін і став ним мірити собі в груди. То видїв здалека стражник акцизовий, бо туди попід той магазин іде міска лінія акцизова, але не міг здогадати ся, що вояк робить. Нараз безталанному воякови як би прийшла якась гадка до голови. Він глянув в сьвітло місяця, підсунув шапку на голові до гори, приступив до дерева коло магазину і привязав карабін до него, приложив собі люфу до грудий, сїпнув за карабін і роздав ся вистріл, котрий серед глухої ночи залунав далеко і побудив навіть людий в недалеких хатах. Вояк пустив ся тогди з високого горба в долину, лишивши карабін на дереві, перескочив через барперу, відопняв ремінь з баґнетом і кинув від себе, а відтак лиш страшно крикнув з болю і повалив ся на землю. Зараз по тім збігли ся люди з сусїдних домів і стражники акцизові та завізвали стацию ратункову. Показало ся, що куля, мірена в груди, хибила цїли, бо пробила живіт з лївого боку, а вийшла горою коло лївої лопатки. Нещасливого, ледви живого, відставлено до шпиталю войскового, де він вчера над раном помер. Мабуть туга і неохота до служби войскової, стались причиною самоубийства, бо Жолобайло втїкав вже кілька разів з войска.

— **Здичінє**. В ночи на 28 падолиста було весїлє у селянина Георгія Рудка у Старій Жучці на Буковині. Се весїлє закінчило ся так, що парібки Тодор Осадчук і Григорий Чобан убили селянина Івона Українця ножами. Убійців зараз увязнено.

— **Судьба доньки фараона.** Єгипетскі фараони, що ставили для себе і своєї родини величезні піраміди, щоби в них спочивали спокійно на віки вічні їх тїла, певно анї не перечували, яка буде їх судьба за кілька тисячів лїт. Ото сими днями в Льондонї виставлено на лїцитацию мумію доньки єгипетского короля Рамзеса, котрий панував около 1350 р. перед рожд. Христ. отже яких 3250 лїт тому назад. Фотоґрафія за помочию проміня Рентґена виказала, що мумія зовсїм добре удержана. За доньку фараона заплачено — 10 фунтів (240 К.); еї купив якийсь властитель вандрівного паноптікум, а донька короля буде тепер по смерти волочити ся по Европі.

Телеґрами.

Відень 11 грудня. Є. В. Цїсар санкционував ухвалений галицким соймом закон, дотикаючий реґуляциї горішного Днїстра.

Льондон 11 грудня. Standard доносить з Преторії, що ґен. Девета і его віддїл вже в найблизшім часї возьмуть Анґлїйцї до неволї. Девет має бути окружений Анґлїйцями. В его віддїлї панує розлад.

Ливадия 11 грудня. Виданий вчера бюлетин гласить, що цар перевів минувшу добу дуже добре. Сон і апетит знамениті, теплота і живчик нормальні.

Гаґа 11 грудня. Півурядово заперечують поголоску, немов би між Голяндиєю а Портуґалїєю прийшло до зірваня дипльоматичних зносин.

Льондон 11 грудня. Times доносить, що Кріґер одержав від царя телєґраму дуже приязну, але з заявою, що тепер задля недуги не може его приймити.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: Рух льокальний особовий, З днем 1 січня 1901 увійде в житє додаток VIII. до обовязуючих від 1 січня 1898 постанов реґуляміновых і тариф для перевозу осіб, пакунків, посилок експресових і псів на зелїзницях льокальних в Галичинї і на Буковинї, позістаючих в зарядї держави. Ціна додатку 10 сотиків.

ячу на столї карафку з водою і вилив еї собі на голову. Відтак, не знаючи вже що роблю, ударив карафкою до землї аж розприсла ся на тисячі кусників, і вибіг до сїний.

Кінь мій і Селима стояли вже осїдлані перед ґанком.

На хвилю вбіг я ще до своєї комнати, аби сяк так обтерти ся з води, і зробивши то, вернув до салї.

В салї застав я о. Людвика і Селима в найбільшім переполосї.

— Що стало ся? — спитав я.

— Ганя заслабла, зімлїла.

— Що? як? — крикнув я, всхопивши о. Людвика за рамя.

— Зараз як лиш ти вийшов, голосно розплакала ся, а відтак зімлїла. Панї д'Іве забрала еї до себе.

Не сказавши слова, полетїв я до комнати панї д'Іве. Ганя справдї вибухла голосним плачем і зімлїла, але напад вже минув. Коли я еї увидїв, забув о всїм і кинувши ся на колїна перед еї ліжком як шалений, не зважаючи на присутність панї д'Іве, крикнув:

— Ганю, моя золота, моя люба! Що тобі?

— Нїчо, вже нїчо! — відповіла слабим голосом і пробовала усьміхнути ся. — Вже нїчо. Справдї нїчо.

Я пересидїв у неї з чверть години. Відтак поцїлував еї в руку і вернув до салї. Не правда! Я не міг еї ненавидїти! Любив еї, як нїколи. Але зато, коли побачив Селима в салї, мав охоту задушити его. О, его, его ненавидїв я тепер з глубини душі. Оба з о. Людвиком підбігли сейчас до мене.

— Якже там?

— Вже добре.

І обернувши ся до Селима, сказав єму до уха:

— Іди до дому. Завтра з'їдемо ся коло кінців на краю ліса. Хочу з тобою поговорити. Не хочу, аби ти сюди приїздив. Наші зносини мусять скінчити ся.

Селимови ударила кров до лиця.

— Що то значить?

— Завтра то тобі витлкую. Нині не хочу. Розумієш? Не хочу. Завтра о шестій рано.

Сказавши то, вернув я до комнати панї д'Іве. Селим побіг за мною кілька кроків, але задержав ся в дверех. Кілька хвиль пізнїйше бачив я его крізь вікно, як від'їздив.

Я сидїв яку годину в сумежний комнатї з комнаткою Ганї. Війти до неї я не міг, бо ослаблена плачем уснула. Панї д'Іве разом з о. Людвиком вийшли на якусь нараду до батька. Я сидїв сам аж до пори чаю.

При чаю замітив я, що батько, о. Людвик і панї д'Іве мали якісь напів загадочні, напів суворі лиця. Признаю ся, що зробилось менї трохи ніяково. Чи мали би догадуватись чого? Було то імовірне; на всякий спосіб дїяли ся між нами молодими нинї досить неприродні річи.

— Я мав нинї лист від матери — сказав до мене отець.

— Якже здоровле мами?

— Цїлком добре. Але неспокійна о то, що дома дїє ся. Хоче небавом вертати, але не позволю на то: мусить ще які два місяцї забавити.

— О щож мама неспокійні?

— Атже знаєш, що в селї віспа: я був на стілько неосторожний, що доніс їй о тім.

Що правда, то я нічого не знав, що в селї віспа. Може вкінци і чув о тім, але вість відбила ся певне о мої уши як горох о стїну.

— Чи тато не відвидять мами? — спитав я.

— Побачу. Поговоримо о тім.

— А то вже близько рік, як люба панї перебуває за границею — сказав о. Людвик.

— Єї здоровле того вимагає. Другу зиму буде вже могла тут зимувати. Пише, що чує ся о много здоровійшою, лише тужить за нами і неспокійна — відповів отець.

А відтак обернувши ся до мене додав.

— По чаю прийди до мене. Хочу з тобою поговорити.

— Добре тату.

Я встав і разом зі всїми пішов до Ганї. Було їй вже цїлком добре; хотїла навіть встати, але отець не позволив на то. Коло десятої години вечером задуднїла якась бричка перед ґанком. Приїхав доктор Станислав, що від полудня був в селї по селяньских хатах. Пішов до Ганї і оглянувши еї заявив, що цїлком не хора, але потребує розривка і відпочинку. Заборонив їй учити ся, а велїв бавити ся і бути веселою.

Отець радив ся его, чи лїпше вивезти малі сестрички на час, доки пошесть не промине, чи можна їх тримати дома? Лїкар успокоїв его, що нема небезпечности і сам умисне написав до матери, щоби була спокійна. Відтак пішов спочити, бо був дуже утомлений. Я відвів его зі сьвічкою до комнати, де мав зі мною ночувати і самому прийшла менї охота вже положити ся, бо й я був незвичайно утомлений вражінями нинїшного дня, коли війшов Франко і сказав:

— Старший пан просять панича до себе.

Я сейчас пішов. Отець сидїв в своїй комнатцї при бюрку, на котрім лежав лист від матери. В комнатї були також присутні о. Людвик і панї д'Іве. Серце било менї неспокійно, як обжалованому, що має станути перед судом, бо я був майже певний, що схотять випитувати о Ганю. І справдї отець почав говорити зі мною о незвичайно поважних річах. Постановив сестри разом з панею д'Іве вислати до Копчан, до стрия, для спокою матери. Але в такім случаю, Ганя мусїла би остатись сама між нами. Отже отець не желав собі того. При тім заявив, що знає, що між нами молодими дїють ся річи, яких не хоче розбирати, але котрих не похвалює, однако надїє ся, що виїзд Ганї спинить то всьо.

Тут всї стали на мене уважно глядїти, але не мало здивували ся, коли замість опира-

Переписка зі всїми і для всїх.

Просимо не присилати анї марок листових анї карт кореспонденцийних, бо листовно не відповідаємо нікому.

Д. К.: §. 8. закона конкуренцийного з 16 цьвітня 1896, зміняючий деякі постанови тогож самого закона з 1866 р. постановляє, що до конкуренциї мають причиняти ся: 1) Парохіяни, що належать до дотичного обряда; — 2) католики того обряда, котрі не мешкають в парохії, (отже тут маєте по части відповідь на Ваше питане); 3) правні особи (громада, публичні фонди, скарб державний) і всїлякі товариства та спілки, скоро они не мають на[illegible] після якоїсь постанови служити по части або виключно якомусь иншому обрядови. Особи, заведені під 2) і 3) мають причиняти ся до конкуренциї тогди, скоро в дотичній парохії мають якийсь ґрунт, хату або якесь підприємство, від котрого платять податок. Отже скоро згаданий Вами Іван купив в селї М. ґрунт, а сам мешкає в селї Н,, котре належить до парохії П., то він мусить в селї М. причиняти ся до конкуренциї, бо там має ґрунт, від котрого платить податок. — Одно у Вашім питаню не ясне: село М. кажете, належить до парохії Б. (значить ся матерна церков єсть в селї Б., а дочерна в селї М.); питане тепер: чи конкуренция розписана для дочерної церкви в М., чи для матерної в Б., чи на будову або направу церкви, чи будинків парохіяльних? Коли би дочерна церков мала свого сьвященика (сотрудника з матерної церкви) то парохіяни з М. (отже й Іван) не причиняють ся до конкуренциї для матерної церкви, а до будинків парохіяльних при матерній церкви не причиняють ся лиш тогди, скоро такі будинки удержують своїм коштом при своїй (дочерній) церкві. Висота припадаючої на кождого суми виміряє ся після безпосередних податків державних, а справою конкуренцийною займає ся (§. 15.) комітет конкуренцийний в порозуміню з епіскопским ординаріятом і дотичним старовством, котре остаточно переводить конкуренцию. — **Я. Пл. в Пас.**: 1) Насамперед треба мати на увазї, що то зовсім ніяке лихо, коли в якімсь народї пороблять ся партиї політичнї; так було, єсть і буде всюди, де нарід живе політично, а партиї політичнї, то лиш обяв житя народу. Коли у нас суть такі, що нарікають на то, що у нас поробило ся тілько партий політичних, то хиба лиш длятого, що они або нерозуміють того, або нехотять, щоби наш нарід жив політично і виборював собі права і поправляв свою долю. Так не може бути, щоби в якімсь народї була лиш одна партия, бо тогди поправдї не було би ніякої партиї а був би лиш якийсь гурт людий, котрий робив би то, що єму би хотїло ся і ніхто не мав би права єму противити ся, або дивити ся єму на пальцї. Так буває всюди там, де єсть т. зв. абсолютна форма правлїня, як н. пр. в Росиї, в Туреччинї, в Персиї, в Хинї. А навіть і в таких державах творять ся тихцем партиї політичнї, котрі иногдї викликають навіть революцию. Отже партиї політичнї то ще ніяке лихо; лиш треба, щоби ті партиї дїйстно працювали для свого народу і старали ся вибороти єму лїпшу долю. Такаже партия, котра не хоче працювати для свого народу, лиш для якого чужого, єсть ворогом і длятого єсть шкідлива. Такою партиєю єсть у нас партия т. зв. москвофільска. Коли тота партия признає си росийскою, московскою, то она жертвує свої сили не нашому народови, а росийскому. З того прецї не може бути добра для Русина, коли в єго земли зайдуть урядники, купцї, промисловцї, ремісники ба й хлїбороби росийскі, бо тогди Русин стане у них хиба найматом, зарібником і остаточно піде з торбами. Атже в Росиї жие звиж 26 міліонів Русинів, а гадаєте що їм там з тим лїпше, що мають панованє Росиї? Тут Русинови отверта всюди дорога, а в Росиї нїгде, хиба що відпурає ся свого народу і стане Росиянином. Широкі маси народу навіть не можуть просьвіщати ся, бо як би хотїли, то мусять наперед учити ся росийскої мови. Длятого із всїх партий, про які питаєте лиш одна москвофільска дїйстно ворожа нашому селяньскому народови, а то длятого, що она просто робить все на єго шкоду і хотїла би сперти всяку просьвіту в нашім народї; длятого она так дуже противна розвиткови нашої мови. Що до сеї послїдної, то звертаємо Вашу увагу на розвідку наукову „Письмо і мова“ часть II., яку незадовго будемо друкувати у фейлєтонї нашої часописи.— 2) Підручники войскові суть, але німецкі н. пр. Dienst-Reglement, спровадити можна через кожду книгарню. — 3) По росийско-турецкій війнї з 1877/8 конґрес берлиньский на внесене Росиї (єї заступав там тогди кн. Ґорчаков) поручив Австро-Угорщинї і надав їй ухвалою з 13 липня 1878 (арт. 25 берлиньского договору) право, щоби она заняла (окупувала) Босну і Герцеґовину, котрі то краї належали аж до того часу до турецкого цїсаря (султана) і там завела порядок. В Австриї був під ту пору міністром для справ заграничних ґр. Юл. Андраші (Мадяр з роду) і він на то пристав та ще казав, що вистане баталїон войска з музикою, щоби ті краї забрати. І дїйстно вже дня 29 го липня 1879 року вступила мала часть австро-угорского войска до сих країв. Магометани тогди збунтували ся і вже дня 5 серпня напали несподївано на малий відділ австро-угорскої кінноти коло Маґляя і майже всїх убили. Австро-Угорщина мусїла тогди змобілїзувати третину своєї армії і війна вела ся кілька місяців, аж остаточно ворохобників розбито і в краю заведено спокій. У всїх більших містах уставлено сильні ґарнїзони, спроваджено урядників Німцїв, Чехів, Поляків і Русинів а по части і Сербів та Хорватів і так заведено австрийскі порядки. В той спосіб відбула ся окупация Босни і Герцеґовини, котрі то краї й названо длятого „окупованими“, бо иншого права Австро-Угорщина до них не мала, як лиш поручене держав европейских, (в першім рядї Росиї), котрі по правдї не мали права розпоряджати ся чужою власностию. Се й розумів добре наш цїсар і длятого Австро-Угорщина зробила 21 цьвітня 1879 договір з Туреччиною, після котрого признано в сих краях верховну власть султана, а наш цїсар обняв лиш нїби то заряд в сих краях і в єго імени управляє тими краями спільний міністер фінансів. Краї ті не вибирають послів, бо они все ще нїби то належать до Туреччини, котра могла би їх колись відобрати, як би звернула всї кошти окупациї і заряду краю, а що Туреччина того не зможе ніколи зробити, то Босна і Герцеґовина останутсь ся на завсїгди при Австро-Угорщинї, хиба що якісь обставини політичні зроблять знов якусь иншу зміну. — 4) Сего питаня не розуміємо і повторіть ще раз виразнїйше. — **В. Гвоздик**: Услівя приняття до школи лїсової у Львові: скінчений 18 рік житя, скінчена IV. кляса середної школи (ґімн. або реаль.), сьвідоцтво однорічної практики лїсничої під іспитованим лїсничим, вступний іспит. Хто має матуру, може по вступнім іспитї перейти зараз на II. рік. Наука триває 3 роки; подання вносити перед 10 вересня або зголосити ся устно. Ученики, що скінчили 6 клясу, суть вільні від вступного іспиту. Вписове 4 К., оплата шкільна 10 К. за курс. Школа надає право однорічної служби у войску. Єсть около 16 стипендий. По скінченю можна дістати службу лїсничого в якім скарбі, о що нинї досить трудно. На Hochschule für Bodencultur можна перейти, але треба подавати до міністерства просьвіти просьбу. — **Гриць з над Нїчлави**: Не виграли нїчого. — **І. Мих. в Гор.**: 1) Не виграли нїчого. — 2) Ви здогадали ся а ми того сподївали ся і тому не відповідали. Мимо того мусимо Вам признати, що маєте добрий стиль, лиш до житя практичного, але не писательский, до чого Вам ще й брак артизму. — **М. Н в П.**: Не виграв нїчого. — **Ол. Ляк. в Зав.**: Не виграв нїчого. — (Дальші відповіди пізнїйше.).

(Просимо присилати питаня лиш на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

ти ся з розпукою виїздови Ганї, пристав я на него з радостию. А я мав просто то на умі, що той виїзд рівняв ся зірваню всїх зносин з Селимом. А крім того якась надія, немов блудний огник, замиготїла менї в серци, що то я, а ніхто инший відвезу Ганю до нашої матери. Я знав, що отець не може виїхати, бо жнива вже приходили; знав, що о. Людвик ніколи не був за границею, отже полишив ся лиш я. Але то була слаба надія і вскорі як блудний огник згасла, коли отець заявив, що пані Угрецка за кілька днів виїздить до морских купелів і що вже згодила ся забрати з собою Ганю і довезти до матери. Позавтру мала Гана виїхати на ніч в дорогу. Засмутило то мене дуже, однако я волів на кождий спосіб, щоби виїхала навіть без мене, ніж щоби лишила ся. При тім признаю ся, що величезну радість справила менї гадка, що зробить і як прийме ту вість Селим, коли єму єї завтра скажу.

X.

На другий день о шестій рано був я ко[illegible], де Селим вже ждав на мене. Ідучи там, дав я собі торжественне слово, що буду спокійний.

— Що ти менї хотів сказати? — спитав Селим.

— Хотів тобі сказати, що всьо знаю. Любиш Ганю, а она тебе. Мірзо, ти зробив нечестно, підбиваючи серце Ганї. То я тобі передусім хотів сказати.

Селим поблїд, але всьо в нім заворушило ся. Наїхав на мене так, що наші конї майже оперлись о себе і спитав:

— Длячого? Длячого? Числи ся зі словами.

— Насамперед длятого, що ти музулманин, а она християнка: не можеш з нею женити ся.

— Зміню віру.

— Отець не позволить.

— О! позволить, а впрочім....

— Впрочім суть инші перепони. Хоч би ти змінив віру, ні я, ні мій отець не дамо тобі Ганї ніколи і ще раз ніколи! Розумієш?

Мірза похилив ся до мене з сїдла і відповів кладучи притиск на кождий склад:

— Я вас не буду питати? Розумієш і ти?

Я був ще спокійний, бо вість о виїздї Ганї ховав на останок.

— Не лиш що не буде твоєю — відповів я холодно і з таким самим притиском — але не будеш єї більше видїти. Знаю, що ти хотів посилати листи; отже заявляю, що буду пильнувати і за першим разом велю твого післанця висїкти різками. Сам не будеш приїздити більше до нас. Забороняю тобі!

— Побачимо! — відповів, сопучи з гнїву. — З черги позволь менї говорити. Не я але ти нечестно поступаєш. Тепер бачу ясно. Я питав тебе: чи не любиш єї? Ти відповів: Нї! Я хотів уступити, заки був час; ти відкинув жертву. Хто винен? Ти сказав неправду, що не любив єї. Задля власної любови, задля гордости, ти встидав ся признати, що любиш. Ти любив потемки, я в сьвітлї. Ти любив скрито, я отверто. Ти труїв їй житє, я старав ся єї ущасливити. Хто винен? Я був би уступив! Бог менї сьвідком, був би уступив. Але нинї вже за пізно. Нинї она мене любить і слухай, що тобі скажу: можете менї заборонити бувати у вашім домі, можете переймати мої листи, а я присягаю, що Ганї не виречу ся, що не забуду єї, що вічно буду єї любити, всюди віднайду. Я іду просто і честно, але люблю, люблю над всьо на сьвітї! цїлий в тім жию і умер би без того. Я не хочу вносити нещастя у ваш дім, але памятай, що в менї тепер щось таке сидить, чого я сам бою ся. Я готовий на всьо. О! як ви зробите кривду Ганї....

(Дальше буде.)

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).